Inspreken in PSU Cie Bestuur, Europa, Middelen (BEM) op 19 juni 2017:
Dick Schumer namens collectief 'Heuvelrug in Goede Banen'

Bijdrage aan evaluatie van het proces ongelijkvloerse spoorwegkruising Maarsbergen

Voorzitter, leden van Gedeputeerde Staten en leden van de Provinciale Staten Commissie Bestuur, Europa, Middelen:

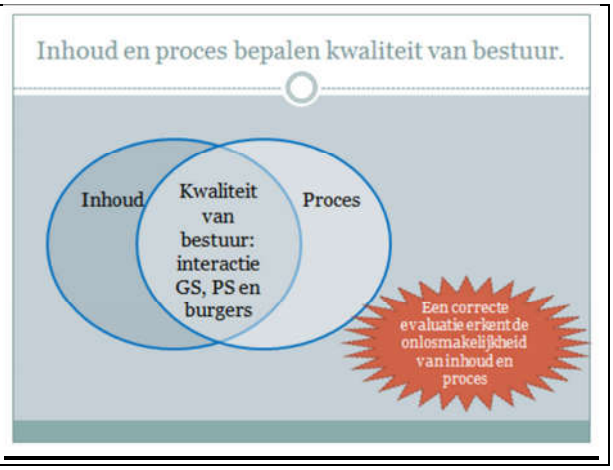

Dia 1:

Mijn naam is Dick Schumer en ik ben inwoner van Maarsbergen. Graag bedank ik u voor de mogelijkheid vandaag vanuit het collectief 'Heuvelrug in Goede Banen' een korte introductie te kunnen geven bij onze 'bijdrage aan de evaluatie van het proces ongelijkvloerse spoorwegkruising Maarsbergen. Op 25 april jl. hebben wij u die evaluatie al via tussenkomst van uw Griffie doen toekomen.

Dia 2:

Binnen de maximaal 5 minuten die u mij hier beschikbaar stelt kan ik onze aandachtspunten uit die evaluatie slechts op hoofdlijnen met u delen. Daarvoor is onvermijdelijk – voor het betere begrip – dat inhoud en proces soms door elkaar heen lopen: ons inziens erkent een correcte evaluatie ook de onlosmakelijkheid van inhoud en proces!

Dia 3:

Dia 4:

Dia 5:

Dia 6:

Dia 7

Dia 7:

Kwaliteit van bestuur fundamenteel onder druk

Zonder aangepaste werkwijze van de Provincie c.q. de Gedeputeerde, namelijk het niet handelen volgens belangrijke beginselen van behoorlijk bestuur (*het zorgvuldigheids-, het motiverings-, het rechtszekerheids- en evenredigheidsbeginsel en het verbod op vooringenomenheid*), bestaat er een weinig vruchtbaar klimaat voor burgerparticipatie voor welk traject of project dan ook.

Voor de Provinciale Staten zou het de moeite waard zijn te analyseren hoe men heeft kunnen komen om met een voorstel van Gedeputeerde Staten dat niet voldoet aan belangrijke beginselen van behoorlijk bestuur en aan het eigen beleid (*structuurvisie*), een dossier met nog vele openstaande vragen zonder antwoord, toch in meerderheid over te nemen. De vraag doet zich daarbij voor of de controlerende functie van Provinciale Staten daarmee voldoende werd ingevuld en/of afgedwongen.

Zonder verbeteringen in een dergelijk proces en invulling van burgerparticipatie ‘in de brede zin van het woord’, kan de breed gedragen groep ‘Heuvelrug in Goede Banen’ geen inhoud geven aan de expliciete wens van de overheid om te participeren.

Juist vandaag (*19 juni 2017*) staat in Dagblad de Trouw in de bijlage 'De Verdieping' op blz. 2 en 3 een uitgebreid interview met de vertrekkende voorzitter van de invloedrijke Raad voor Openbaar Bestuur, Jacques Wallage.
In dat interview analyseert hij de bestaande bestuursculturen binnen het openbaar bestuur in Nederland en laat hij zijn licht schijnen over de wijze waarop inbreng van burgers, burgerparticipatie, op dit moment binnen die bestuursculturen ingevuld wordt: dat stemt hem (*en ook ons als collectief 'Heuvelrug in Goede Banen'*) weinig optimistisch: binnen de moderne netwerksamenleving valt er op dit vlak nog veel te verbeteren. Op de voorpagina spreekt Jacques Wallage zijn verontrusting uit over de waarneming dat *'er doorgaans niets gedaan wordt met opmerkingen van insprekers'*. Zo hebben wij dat ook het afgelopen jaar ervaren. Ik nodig u van harte uit om dit interview te lezen en hierover te gaan reflecteren, opdat ook 'mijn woorden hier nu niet verloren gaan'.

Echter: ons uitgebreide evaluatiedocument heeft niet de intentie om in wrok om te zien. Wel beogen wij om helder uiteen te zetten wat het proces heeft gedaan met de moraal en het vertrouwen van betrokken burgers. Wel om de vereiste transparantie en daaruit mogelijk geworden reflectie te bewerkstelligen, die beide noodzakelijk zijn om burgers, al dan niet georganiseerd, opnieuw en geloofwaardig te laten participeren.

Ik dank u voor uw aandacht.

Contactgegevens:

Heuvelrug in Goede Banen
Dick Schumer

Email: schum266@planet.nl

Bijdrage aan de evaluatie van het proces ongelijkvloerse kruising Maarsbergen

Heuvelrug in goede banen
April 2017

De keuze voor de zogenaamde Westvariant met gesloten Tuindorpweg betreuren wij, als breed gedragen collectief Heuvelrug in Goede Banen, zeer. Wij vinden, en met ons vele anderen, onder meer vanuit het oogpunt van ruimtelijke kwaliteit en verkeersafwikkeling deze keuze wellicht zelfs het slechtste alternatief dat gekozen kon worden.

Niettemin menen wij dat door zorgvuldige optimalisatie en inpassing, niet alles verloren hoeft te zijn voor de Heuvelrug. Immers, ook met deze Westvariant kan - met als vertrekpunt de door ons consequent gepropageerde integrale benadering - mogelijk een binnen de gegeven beperkingen zo goed mogelijk resultaat bereikt worden. Dat vraagt om de politieke en bestuurlijke wil voor een integrale benadering, volgend uit uw eigen visie op het gebied. Een integrale benadering vereist dat de Westvariant wordt geplaatst in een aanpak van verluwing van het verkeer, ontsnippering van de natuur en versterkte herkenbaarheid van het unieke gebied dat de Heuvelrug, meer in het bijzonder de Heuvelrug Zuidoost, is. Zie voor onderbouwing onze eerdere bijdragen van 6 juni, 14 november, 9 februari en 20 februari jl. (*bijlagen 1 t/m 4*).

Echter, om een vruchtbaar proces van inpassing, aanpassing en optimalisatie vorm te geven dient eerst het proces van besluitvorming tot nu toe geëvalueerd te worden. Niet met de intentie om in wrok om te zien. Wel om helder uiteen te zetten wat het proces heeft gedaan met de moraal en het vertrouwen van betrokken burgers. Wel om de vereiste transparantie en daaruit mogelijk geworden reflectie te bewerkstelligen, die beide noodzakelijk zijn om burgers, al dan niet georganiseerd, opnieuw en geloofwaardig te laten participeren.

In het navolgende worden om deze redenen, met u allen, onomwonden de ervaringen van betrokken burgers weergegeven. Wij hopen van harte dat deze evaluatie zal bijdragen aan een werkelijke herstart van de zo noodzakelijke samenwerking tussen overheid en burgers. Realisatie van, elementen van, de visie van ´Heuvelrug in Goede Banen´ is afhankelijk van de kwaliteit van het bestuur van de provincie Utrecht. Daarom volgen wij met grote aandacht tot welke uitkomsten de evaluatie “ongelijkvloerse kruising in Maarsbergen” leidt. Zoals steeds blijven wij graag beschikbaar om met het bestuur te bezien of en in welke mate wij een bijdrage kunnen leveren. Altijd vanuit een integraal perspectief, naar onze mening meer dan ooit vereist om onder de gegeven omstandigheden de best mogelijke uitwerking te realiseren.

EVALUATIE
Tijdens de besluitvorming over de ongelijkvloerse kruising door Provinciale Staten (PS) op 13 maart jl. is door de Gedeputeerde een evaluatie betreffende het proces “ongelijkvloerse kruising Maarsbergen” toegezegd.

In dit document wordt het doorlopen proces beschreven, de consequenties van het genomen besluit en de daaruit te trekken conclusies. De formulering van vervolgstappen laten wij over aan Gedeputeerde Staten (GS) en aan PS, vanuit de gedachte dat het provinciaal bestuur hierin haar verantwoordelijkheid neemt. Gaarne lichten we de inhoud van dit document toe in de vergadering van de PS-Commissie Bestuur, Europa en Middelen (BEM) op 15 mei 2017.

Om tot een evaluatie te komen is het van belang eerst de situatie te schetsen. Prorail heeft initieel een variant (de VRI-variant) ontworpen die gebaseerd was op verkeersveiligheid en doorstroming van het verkeer door het ongelijkvloers maken van de kruising. De berekende kosten voor deze variant vormden de basis voor het budget dat beschikbaar werd gesteld voor de ongelijkvloerse kruising.

Door burgerinitiatief werd een nieuwe variant ontwikkeld die rekening hield met de belangen van de bewoners van Maarsbergen (het Dorpsplan). Prorail nam deze variant over en na uitwerking werd een convenant tussen Prorail, Provincie en Gemeente gesloten om te komen tot uitvoering van het Dorpsplan. In de uitwerking van het Dorpsplan bleek de tijdelijke omlegging over het terrein “Nuyssenborg” een knelpunt te zijn. Op grond daarvan werd door Prorail een tijdelijke omlegging ten westen van het dorp Maarsbergen uitgewerkt. Prorail en Provincie besloten dat deze tijdelijke omlegging ook kon worden omgezet naar een definitieve omlegging. Daarmee was de Westvariant een feit en vanaf dat moment is de Gedeputeerde consequent voor die variant gegaan.

Prorail hevelde de verantwoordelijkheid voor de verdere uitwerking van de Westvariant over naar de Provincie. Inwoners die voor de Westvariant waren, startten een handtekeningenactie om te achterhalen welke inwoners voor de Westvariant waren en welke voor het Dorpsplan. De uitkomsten werden op internet geplaatst. Deze informatie bleek deels fouten te bevatten, waarop de foutieve informatie verwijderd werd van internet.

Door burgerinitiatief werd wederom een nieuwe variant (de BosBeekvariant) ontwikkeld die ten opzichte van de Westvariant meer rekening hield met andere doelstellingen dan alleen veiligheid en verkeersdoorstroming: zoals landschappelijke inpasbaarheid, sociale cohesie, ontzien Engweg, vergroting ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden, verminderen milieueffecten.

Onder druk van PS laat GS de BosBeekvariant verder onderzoeken. De Gedeputeerde neemt belangrijke aspecten die door de initiatiefnemers worden ingebracht (twee banen, lagere ontwerpsnelheid tussen rotonde in kern Maarsbergen en rotonde onder de A12) niet over en zal de BosBeekvariant in de vorm van de initiatiefnemers, later niet voor besluitvorming voorleggen aan PS. De Gedeputeerde presenteert een niet transparant onderbouwde kostenraming van de BosBeekvariant.

Onder druk van PS wordt een volwaardige kostenraming van de BosBeekvariant opgesteld. Ondertussen stelt de Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit (ARK) slechts twee aanvaardbare opties te zien: de BosBeekvariant en de Westvariant met *open* Tuindorpweg. GS laat kostenramingen maken voor diverse varianten: het Dorpsplan, de Westvariant met gesloten Tuindorpweg, de Westvariant met open Tuindorpweg en de BosBeekvariant. Op grond daarvan stelt GS aan PS voor om de

ongelijkvloerse kruising in Maarsbergen te realiseren door middel van de Westvariant met *gesloten* Tuindorpweg.

Een meerderheid van PS besluit het voorstel van GS over te nemen. Besloten wordt om alleen de Westvariant met gesloten Tuindorpweg verder uit te werken en tot realisatie te brengen. De vervolgfasen zullen bestaan uit een evaluatie van het proces in het bijzonder ten aanzien van de burgerparticipatie. Het instellen van een kwaliteitsteam. Het omzetten van het schets- in een voorlopig en vervolgens in een definitief ontwerp. Het realiseren van dit definitieve ontwerp.

De kern van deze evaluatie is dat het hele proces procedureel, inhoudelijk en wat betreft samenwerking op opvallend onbehoorlijke wijze - namelijk zonder toepassing van de algemene normen van behoorlijk bestuur, denk aan het zorgvuldigheids-, het motiverings-, het rechtszekerheids- en het evenredigheidsbeginsel - gestalte is gegeven, immers:

- Het eigen provinciale, en overigens ook gemeentelijke, beleidskader is genegeerd,
- De inhoudelijke aanpak was verregaand eendimensionaal, slechts kosten hebben geteld,
- De welwillend participerende burgers zijn benaderd als tegenstanders,
- De besluitvorming door PS is gebaseerd op onjuiste en onvoldoende informatie.

Het eigen provinciale beleidskader is genegeerd.

De provincie Utrecht functioneert in een werkveld met – deels zelf opgelegde – beperkingen. Daardoor ontstaat voor de burger een betrouwbare en voorspelbare overheid. Essentieel om vertrouwen te houden in diezelfde overheid, weerspiegeld in het rechtszekerheidsbeginsel. Deze spelregels zijn met voeten getreden.

De provinciale structuurvisie is volkomen genegeerd. De plan- en besluitvorming van de ongelijkvloerse kruising in Maarsbergen vond plaats zonder verwijzing naar of inbedding in het vigerende, nota bene zelfbindende, beleid van de overheid zoals vastgelegd in de Structuurvisies van Provincie en Gemeente. De Structuurvisie van de Provincie is volstrekt helder over de stapsgewijze analyse die plaats dient te vinden vooraleer tot besluitvorming betreffende additionele infrastructuur te komen (Verdaas). Er is zelfs niet naar verwezen, laat staan naar gehandeld.

Het coalitieakkoord is genegeerd. In dit akkoord staat onder andere dat de provincie als gebiedsregisseur een wegvak benadert met een integrale aanpak waarbij de bereikbaarheid en de verkeersveiligheid worden verbeterd, en ook kansen worden benut voor o.a. verbetering van de kwaliteiten van landschappen, kwaliteit van de leefomgeving, duurzaamheid en ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden. Hiervan is niets terug te vinden in het gevoerde proces.

Partijen zijn niet structureel betrokken. “De in het gebied actieve overheidspartijen en omgevingspartijen worden in een vroegtijdig stadium betrokken”, zo luidt het coalitieakkoord op dit punt. De provincie heeft niet getoond dat er een analyse is gemaakt van de actieve omgevingspartijen in het gebied. Als gevolg daarvan had de provincie geen goed beeld van deze partijen en zijn er partijen die niet betrokken werden. GS liet na om stakeholders in het proces te betrekken en toe te laten met andere belangen dan alleen een mobiliteitsbelang. Het betreft onder andere het bestuur van het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug, de eigenaren van de historische buitenplaats Maarsbergen, en de aanwonenden van de N226 tussen Leersum en Woudenberg.

Op het moment dat de Westvariant door GS werd gekozen, werden de belangen van andere dan de tot dan toe betrokken omgevingspartijen geraakt en had de provincie de nieuwe omgevingspartijen moeten betrekken.

Er was sprake van aantoonbare vooringenomenheid. De Gedeputeerde heeft de schijn van partijdigheid opgeroepen doordat er is gestuurd op de uitkomst van de door haar zelf ingestelde klankbordgroep. Dit blijkt onomstotelijk uit een Memorandum vanuit de Provincie Utrecht aan het Projectteam Maarsbergen d.d. 27 november 2015 dat via een WOB-verzoek openbaar is geworden en tijdens de inspraakavond in Doorn werd gemeld (*bijlage 5*).

Het budget is ingezet om te sturen in plaats van te structureren. Toen er nieuwe varianten ontwikkeld en onderzocht werden, heeft GS nagelaten aanvullend budget toe te kennen. Als gevolg daarvan is een belangrijk deel van het eerder toegekende budget opgegaan aan engineeringskosten van varianten die niet zouden worden uitgevoerd. Normaliter had bij elk besluit tot onderzoek van een nieuwe variant, ook een besluit genomen moeten worden over de benodigde extra financiële middelen om deze nieuwe variant te kunnen onderzoeken. GS had transparant moeten zijn over het feit dat het door Prorail-toegekende budget geen ruimte liet tot optimalisatie en landschappelijke aanpassing en dat bovendien GS niet bereid was om hiervoor budget vrij te maken. GS had kenbaar moeten maken dat zij hierover niet opnieuw in onderhandeling wilde gaan met het Rijk c.q. Prorail.

Er is geen zicht op nadeelcompensatie. Als gevolg van een budget dat niet adequaat is ingezet of verhoogd om andere belangen te dienen dan alleen bereikbaarheid en verkeersveiligheid, is er als gevolg van het besluit sprake van een onevenredig nadeel voor allereerst de bewoners van woningen aan de Engweg, maar tevens voor alle inwoners van Maarsbergen, en voor allen die een belang hebben bij de kwaliteiten van de historische buitenplaats Maarsbergen, het bosgebied op landgoed Anderstein en de kwaliteiten van het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. De overheid heeft niet aangegeven hoe dit onevenredig nadeel door middel van nadeelcompensatie wordt gecompenseerd.

De inhoudelijke aanpak was verregaand eendimensionaal, slechts kosten hebben geteld.
Van een integrale visievorming en aanpak is geen sprake geweest. Het is onvermijdelijk te veronderstellen dat dit ook nooit de intentie van GS is geweest.

Eenzijdige betrokkenheid vanuit mobiliteit. De projectleiding en de ambtelijke voorbereiding van de besluitvorming vonden plaats vanuit de vervoers- en mobiliteitsafdeling van de provincie alleen, zonder een volledige betrokkenheid van onder andere de afdeling fysieke leefomgeving. Het voorstel van GS werd door één Gedeputeerde mobiliteit geformuleerd, toegelicht en verdedigd, zonder verbinding met (de portefeuilles van) andere Gedeputeerden. Uit het voorstel blijkt niets dat het is voortgekomen uit een gedeelde verantwoordelijkheid van het College van GS.

Geen bereidheid tot betrekken externe expertise. GS heeft niet uit eigen beweging en ook niet naar aanleiding van zijn vraag, de onafhankelijk adviseur Ruimtelijke Kwaliteit (ARK) ingeschakeld. Dit ondanks de bijzondere landgoedstructuur van het gebied. Hij werd vervolgens door een fractie van PS gevraagd een advies uit te brengen, dat vervolgens grotendeels is genegeerd.

Geen interesse in breed gedragen initiatieven. De groep Heuvelrug in goede banen is zoals bekend (zeer) breed gedragen en heeft consequent een constructieve houding aangenomen. Goed gedocumenteerd zijn meerdere initiatieven genomen (*bijgevoegd*), steeds met als uitgangspunt dat de ongelijkvloerse kruising bij Maarsbergen beschouwd dient te worden vanuit een integrale afweging, waarin duurzame mobiliteit, ontsnippering van de natuur en versterken van de omgevingskwaliteit hand in hand gaan. Er is vanuit GS eenvoudigweg, ook niet na inspreken door de groep, geen enkele reactie geweest.

Een onnavolgbare motivatie. Er wordt gekozen voor een variant, die past binnen het budget, waarbij expliciet groen claimende partijen (PvdA en GroenLinks, op gemeentelijk niveau, na druk door de Gedeputeerde) stellen “geen cent te veel uit te willen geven aan asfalt”. Een Orwelliaanse omkering, want het resultaat is immers dat door deze opstelling slechts asfalt het resultaat is en groen geen enkele rol speelde in de overwegingen. Onnavolgbaar.

De welwillend participerende burgers zijn benaderd als tegenstanders.

Van daadwerkelijke omarmen van de burgerparticipatie was gedurende het proces tot de besluitvorming op 13 maart jl. geen sprake. Het meest laakbaar is dat GS heeft verzuimd een eerlijk beeld te geven van de ruimte voor inbreng van burgers.

Op het cruciale moment zijn burgers buitenspel gezet. Initieel trokken overheid en burgers gezamenlijk in de ontwikkeling van onder meer het Dorpsplan, een verbetering van de door Prorail bedachte eerste variant (VRI). Technische en financiële gegevens werden transparant uitgewisseld waardoor samenwerken mogelijk was. Totdat bleek dat de Gedeputeerde en burgers niet op hetzelfde spoor zaten. Vanaf dat moment moesten burgers zonder directe informatie hun nieuwe ideeën (BosBeek) verdedigen tegen een Gedeputeerde die op grond van niet gedeelde analyses koos voor de Westvariant. Sterker nog, die ook PS slechts tijdens een geheim overleg informeerde.

Inhoudelijk gedreven initiatieven zijn genegeerd. De initiatiefnemers van het Dorpsplan en de BosBeekvariant hebben jarenlang geïnvesteerd in constructieve samenwerking. Tegen deze grote investering staat geen enkele opbrengst in de zin van, al dan niet gedeeltelijke, verwerking door GS van de door hen geleverde inbreng die onomstotelijk van hoge kwaliteit was, zie ook de evaluatie door de ARK. Daarbij heeft GS verzuimd een toereikende motivatie te geven op het niet verwerken van de inbreng van burgers. De groep Heuvelrug in goede banen heeft geappelleerd aan de structuurvisie van de provincie, heeft contouren van een aanpak gesuggereerd, vervolgens een concreet plan neergelegd en tot slot opgeroepen tot samenwerking. Er is niet op gereageerd, behoudens enkele werkelijk betrokken leden van PS.

Directe belanghebbenden zijn genegeerd. Ernstig is dat GS geen daadwerkelijke interesse heeft getoond in (de belangen van) de bewoners van de Engweg. De verantwoordelijke Gedeputeerde heeft deze bewoners voorafgaand en ook niet na het besluit bezocht. Opmerkingen van de Gedeputeerde als ´ik gun het de bewoners van de Engweg…´ en ´ik gun het Maarsbergen….´ zijn gratuit en werden gedaan zonder dat zij daaraan maatregelen verbond die zouden kunnen leiden tot datgene dat zij de bewoners van de Engweg respectievelijk Maarsbergen zou gunnen.

Wel vragen, niets geven. Nu is aan onder andere de bewoners van de Engweg toegezegd dat zij betrokken worden bij de optimalisatie van de Westvariant. Dit getuigt van weinig inlevingsvermogen

aangezien de Gedeputeerde daarmee vraagt van bewoners om in eigen, onbetaalde tijd mee te werken aan een nauwelijks - zeker niet voor de Engweg - te optimaliseren variant. Dit zonder enige garantie of vooruitzicht dat er iets met hun inbreng wordt gedaan, gezien het feit dat er met de inbreng van bewoners tot op heden niets is gedaan.

De besluitvorming door PS is gebaseerd op onjuiste en onvoldoende informatie.

PS heeft als taak het controleren van GS en is feitelijk de beslissende macht in de provincie. Daartoe is het van belang dat PS over volledige en juiste informatie beschikt. Dit was helaas niet het geval.

Ontwikkeling van het sentiment is, bewust of niet, verkeerd gewogen. De initiatiefgroep Gezond Maarsbergen betoogde dat de bewoners van Maarsbergen in meerderheid voor de Westvariant zouden zijn. Echter, de door deze initiatiefgroep gehouden meting bleek onbetrouwbaar, de uitkomsten bleken (deels) onjuist op internet gepresenteerd en deze meting vond plaats voordat er sprake was van de BosBeekvariant. Desondanks bleef de Gedeputeerde schermen met het sentiment onder de bevolking als ware het pro-Westvariant.

Met de kostenraming is oneigenlijke druk op de gemeente gezet. In de besluitvorming op gemeentelijk niveau is de door GS gepresenteerde kostenraming van de BosBeekvariant doorslaggevend geweest voor de fracties van PvdA en GroenLinks om voor de Westvariant met gesloten Tuindorpweg te stemmen. Deze fracties durfden het risico niet aan om als gemeente de extra kosten voor de BosBeekvariant te moeten dragen (gezien de afspraken in het convenant voor het Dorpsplan waarin staat dat bij scopewijziging door de gemeente de extra kosten moeten worden opgebracht door de gemeente). De uiteindelijke besluitvorming van de gemeente heeft echter toch in een scopewijziging geresulteerd, omdat besloten werd tot de Westvariant met gesloten Tuindorpweg in plaats van het Dorpsplan. De gemeente wordt geconfronteerd met de kosten die boven het toegezegde budget uitkomen bij realisatie van deze variant. Nu is al bekend dat er sprake zal zijn van extra kosten, te weten: a) Nadeelcompensatie, b) Mitigerende kosten, c) Kosten indien de aanbevelingen van het kwaliteitsteam worden opgevolgd, 4) EHS-compensatie, 5) Aanvullende maatregelen om alsnog tot meer integraliteit te komen.
Zegt de Provincie of het Rijk in de toekomst als gevolg van deze reeds nu te voorziene extra kosten extra budget toe zonder dit vervolgens te verhalen op de gemeente, dan is dat onzuiver omdat het feit dat er een meerderheid van de gemeenteraad koos voor de Westvariant gebaseerd was op het feit dat Provincie en Rijk niet garant wilden staan voor de extra kosten van de BosBeekvariant. De besluitvorming in Provinciale Staten werd eveneens sterk beïnvloed door de hoge kostenraming van de BosBeekvariant en door het feit dat de Gedeputeerde noch het Rijk geld wilden vrijmaken om de BosBeekvariant mogelijk te maken. Tevens is de besluitvorming door de Provincie zwaar beïnvloed door het meerderheidsbesluit van de gemeenteraad UH voor de Westvariant met gesloten Tuindorpweg; een gering meerderheidsbesluit (16 voor en 13 tegen) dat voortkwam uit de dreiging van GS om de extra kosten op de gemeente te verhalen.

Er is onterecht gesteld dat een verplaatsing van de rotonde mogelijk is. PS heeft haar besluit genomen op basis van onjuiste informatie van de Gedeputeerde. Evident onjuist is de uitspraak van de Gedeputeerde op 13 maart jl., dat een verschuiving naar het noorden, van de te realiseren rotonde in de Westvariant met gesloten Tuindorpweg, mogelijk is bij een verplaatsing van alleen het Tinq-tankstation. Zelfs nadat leden van PS stelden dat de Shell-tankstations een verplaatsing van de

rotonde in de weg zouden staan, gaf de Gedeputeerde aan dat een verschuiving van de rotonde naar het noorden mogelijk zou zijn. Op grond van de verkeerde voorstelling van zaken door de Gedeputeerde oordeelde PS dat er ruimte ontstond voor het realiseren van ruimtelijke kwaliteit zoals door de ARK werd bepleit. Indien de Gedeputeerde hier juiste informatie had verstrekt, had dit mogelijkerwijs tot een ander besluit van PS geleid.

Er is onterecht voorgesteld dat mitigerende maatregelen reeds in het budget zijn opgenomen. De Gedeputeerde heeft gesteld dat de kosten voor wettelijk mitigerende maatregelen onderdeel uitmaken van de kostenraming voor de Westvariant met gesloten Tuindorpweg, terwijl zij tegelijkertijd aangaf nog geen helderheid te hebben in hoeverre met deze maatregelen aan de vigerende milieuwet- en regelgeving wordt voldaan. De Gedeputeerde spreekt zichzelf hierin tegen, het is niet mogelijk aan te geven dat de kosten van wettelijk mitigerende maatregelen begroot zijn terwijl onbekend is welke mate mitigerende maatregelen op grond van wet- en regelgeving noodzakelijk zijn.

Geheimhouding is ingezet als gelegenheidsargument. Er vond een bijeenkomst van GS met leden van PS en gemeenteraadsleden achter gesloten deuren plaats. GS heeft onvoldoende transparantie betracht door zich op onderdelen ten onrechte te beroepen op de noodzaak van geheimhouding: de wijze waarop de kostenramingen van de varianten tot stand waren gekomen hadden methodologisch exacter openbaar gemaakt kunnen worden. Door geheimhouding had GS de mogelijkheid om zonder doorvraag uit de samenleving, de kostenramingen methodologisch zo te laten uitvoeren dat de uitkomsten de voorkeursvariant van Prorail en Provincie zouden ondersteunen. Dat de noodzaak tot geheimhouding een gelegenheidsargument was dat de Gedeputeerde goed uitkwam, blijkt uit het feit dat Prorail eerder zonder geheimhouding de kostenramingen voor de VRI-variant en het Dorpsplan met burgers heeft gedeeld. Ook onafhankelijke experts geven aan dat GS ten onrechte de noodzaak tot geheimhouding heeft aangevoerd.

PS heeft haar controlerende functie onvoldoende kunnen uitoefenen. Leden van PS stelden na de besloten bijeenkomst schriftelijk nadere vragen aan GS, waarop GS vervolgens terugverwezen heeft naar de besloten bijeenkomst. Conclusie die hieruit getrokken moet worden, is dat er leden van PS zijn die geen antwoorden op vragen hebben gekregen waarop zij wel antwoord hadden moeten krijgen (als zij het antwoord hadden geweten, hadden ze de vragen immers niet gesteld). In het debat op 13 maart jl. werd door de Gedeputeerde geen verklaring gegeven voor de buitengewoon hoge kostenposten voor engineering en af te dekken risico´s in de totaal-kostenraming van de BosBeekvariant. Daardoor heeft de besluitvorming door PS op basis van onvolledige informatie plaatsgevonden.

* * *

En nu dan? Alles overziend kan gesteld worden dat een slecht gestuurd proces heeft geleid tot een slecht besluit. Geen verbinding met de eigen provinciale structuurvisie, geen integrale benadering, diepe verdeeldheid in het dorp, geen draagvlak voor het besluit tot de Westvariant en toegenomen wantrouwen naar de overheid.

Het zogenaamde kwaliteitsteam krijgt onder het huidige gesternte een schier onmogelijke missie: zonder fatsoenlijk budget en zonder fysieke ruimte redden wat er te redden valt aan een intrinsiek verkeerde oplossing van een slecht, want eendimensionaal, geformuleerd vraagstuk.

GS zal onder geen voorwaarde een eventuele overschrijding van het toegekende budget mogen financieren omdat dan blijkt dat GS de besluitvorming over de variant voor de ongelijkvloerse kruising willens en wetens gemanipuleerd heeft door druk te zetten op de gemeente. GS heeft immers de gemeenteraad UH voorgehouden dat een budgetoverschrijding als gevolg van een scopewijziging tot gevolg heeft dat de gemeente deze overschrijding moet financieren, waarop de gemeenteraad niet durfde te besluiten tot een keuze voor de BosBeekvariant.

De steekhoudende argumenten die door een aantal fracties van PS ten nadele van de Westvariant met gesloten Tuindorpweg naar voren werden gebracht en de grote inzet van een aantal fracties van PS voorafgaand aan de besluitvorming, om tot een beter besluit te komen (door te investeren in overleg met bewoners en initiatiefnemers, in gezamenlijk overleg, het opstellen van amendementen en moties) heeft uiteindelijk niet geresulteerd in een besluit dat afwijkt van het voorstel van GS. Voor PS zou het de moeite waard zijn te analyseren hoe men heeft kunnen komen om een voorstel van GS dat niet voldoet aan eisen van behoorlijk bestuur en aan het eigen beleid (structuurvisie), in meerderheid over te nemen. De vraag doet zich voor of de controlerende functie van PS daarmee voldoende werd ingevuld.

Zonder aangepaste werkwijze van de Provincie c.q. Gedeputeerde, namelijk het niet handelen volgens de algemene beginselen van behoorlijk bestuur (zorgvuldigheids-, motiverings-, rechtszekerheids- en evenredigheidsbeginsel), bestaat er een weinig vruchtbaar klimaat voor burgerparticipatie voor welk traject of project dan ook.

Bijlagen (*reeds ontvangen of op te vragen bij de Griffie van Provinciale Staten*):

Bijlage 1: ‘Heuvelrug in Goede Banen’ - *Bewonersgroep Heuvelrug Zuidoost – Lokale organisaties, bewoners en landgoederen Utrechtse Heuvelrug (23 mei 2016 – verzonden aan de Provinciale Staten van Utrecht op 6 juni 2016);*

Bijlage 2: ‘Heuvelrug in Goede banen – Een vitaal voorbeeldproject’ - *Het Collectief: samenwerkende organisaties, landgoederen en bewoners Utrechtse Heuvelrug (14 november 2016 – verzonden aan de Provinciale Staten van Utrecht op 15 december 2016);*

Bijlage 3: ‘Schriftelijke inbreng voor avondvergadering van de Cie MME op 13 februari 2017 betreffende het agendapunt ‘ongelijkvloerse kruising spoor en N 226 in Maarsbergen’ – *De Vereniging Maarn Maarsbergen Natuurlijk; de initiatiefnemers van de BosBeekvariant en de initiatiefnemers van ; Heuvelrug in Goede Banen’ (verzonden aan de Provinciale Staten van Utrecht op 9 februari 2017);*

Bijlage 4: ‘Informatie naar aanleiding van bijeenkomst met enkele fracties van Provinciale Staten van Utrecht op 6 maart 2017’ – Het collectief ‘Heuvelrug in Goede Banen’ *(verzonden aan de Provinciale Staten van Utrecht op 8 maart 2017);*

Bijlage 5: ‘Memorandum vanuit de Provincie Utrecht aan het Projectteam Maarsbergen van 27 november 2015’ inzake ‘Voorstel inrichting klankbordgroep 11 jan(uari) 2016’ – Verkregen bij WOB-verzoek aan de Provincie Utrecht.